

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ХІМІКО-БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра хімії та хімічної освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Методика викладання хімії в інтегрованому курсі»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри

хімії та хімічної освіти

Протокол №2 від 11 вересня 2023 р.

Запоріжжя, 2023

Назва курсу	Методика викладання хімії в інтегрованому курсі (обов'язкова)
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014.15 Природничі науки
Рівень здобуття освіти	Другий (магістерський)
Викладач	
E-mail:	
Формат курсу	Очний, дистанційна освіта, заочний
Сторінка курсу на сайті ЦОДТ	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6583
Анотація	<p>Інтегрований курс з природничих наук включає модулі з хімії, фізики, географії, біології, астрономії.</p> <p>Модуль з хімії – «Методика викладання хімії в інтегрованому курсі» складається з розділів змісту хімії середньої школи для учнів 5-6 і 7-9 класів, класів старшої школи з методикою навчання та методикою викладання у закладах фахової передвищої освіти.</p> <p><u>Предметом</u> навчання є реалізація інтегрованого підходу до розвитку фахових компетентностей майбутнього учителя шкільного курсу «Природничі науки» (Інтегрований курс. Хімія), сфокусованих на формуванні в учнів ключових компетентностей нової української школи.</p>
Міжпредметні зв'язки	Біологія, географія, фізика, астрономія
Мета курсу	Формування інтегральної компетентності як здатності до застосування знань психолого-педагогічних теорій, методик навчання предметів природничого циклу за різних організаційних форм навчання хімії.
Завдання курсу	- з'ясувати сучасний стан методичної науки в Україні і світі; - засвоїти інформацію про форми, методи і засоби навчання хімії у закладах середньої, фахової передвищої та вищої освіти
Тривалість курсу	Один семестр (непарний)
Обсяг курсу	120 годин (4 кредити). З них: Лекції – 30 год Практичні – 16 годин Самостійна робота – 74 години
Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування	<p><u>Загальні компетентності (ЗК)</u></p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних</p>

дисципліною	<p>ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p><u>Фахові компетентності (ФК)</u></p> <p>ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність характеризувати будову і властивості речовин органічного і мінерального світу; - здатність використовувати методи хімічного і біологічного дослідження тваринного, рослинного, мінерального світу і людського організму; - здатність до формування в учнів екологічної грамотності, потреби в охороні природи та раціонального природокористування; - здатність до критичного аналізу і оцінки педагогічних явищ у вихованні в учнів навичок безпечного поведіння в школі, в побуті, в місцях відпочинку і дозвілля
Програмні результати навчання	<p>ПРЗ 8. Знає сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання хімії.</p> <p>ПРЗ 9. Знає психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів середньої школи.</p> <p>ПРЗ 10. Знає теоретичні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості учнів середньої школи.</p>
Підсумкова форма контролю	Екзамен
Критерії оцінювання	<p>На практичному занятті студент може отримати декілька оцінок за різні види діяльності за чотирьохбальною шкалою від «відмінно» до «незадовільно», але в балах «5», «4», «3», «2».</p> <p>Бали періодичної контрольної роботи, яка може проводитись за рік або семестр чотири, два або один раз, виставляються відповідно максимум 25, 50 і 100 балів за одну контрольну .</p> <p>Студент має <u>право на підвищення</u> результату тільки однієї модульної (підсумкової) роботи протягом тижня після її написання.</p> <p>Підсумкова оцінка складається із суми балів за періодичні контрольні роботи за формулою:</p> $S = S_1 + S_2$ <p>Максимальна сума (S) дорівнює 100 балам.</p> <p>На екзамені студент повинен набрати 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Сума балів (Σ) отриманих на екзамені додається до суми (S) набраних балів за періодичні контрольні і ділиться навпіл.</p>

	<p>Якщо студент навчається стабільно на «добрі» і «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контрольні роботи, то загалом може накопичити 75 і більше балів і не складати іспит. Такий підхід до зарахування «добрих» і «відмінних» оцінок за іспит стимулює студента до систематичного навчання, своєчасного відпрацювання пропущених занять і сумлінного ставлення до самостійної роботи з кожної теми курсу. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття і не мати за них незадовільних оцінок. Невідпрацьовані заняття є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю як невиконавшого навчальний план</p> <p>За загальним результатом виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалою та за міжнародною ECTS.</p>
<p>Інформаційний обсяг навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Матеріальний світ. Атоми. Модель атому гідрогену. Молекули. Молекули води, вуглекислого газу, азоту, кисню. Речовини. Прості. Складні.</p> <p>Тема 2. Поширеність атомів різних видів у природі. Комбінації атомів.</p> <p>Тема 3. Кількість речовин: історія відкриття. Матеріальні і віртуальні моделі структурних частинок речовин.</p> <p>Тема 4. Розчини насичені і ненасичені. Розчинення і розчинність. Вплив температури на розчинність.</p> <p>Тема 5. Чисті речовини і суміші. Розчини і суспензії, емульсії. Розділення сумішей. Очищення води в домашніх умовах.</p> <p>Тема 6. Повітря, його склад. Історія дослідження повітря, його роль в житті організмів, людини.</p> <p>Тема 7. Рух і взаємодія частинок речовини. Агрегатний стан речовини. Дифузія в організмах.</p> <p>Тема 8. Температура. Теплові явища: теплопровідність, конвекція, випромінювання.</p> <p>Тема 9. Горіння. Умови виникнення і припинення процесу горіння. Історичні нариси про добування вогню та його роль</p> <p>Тема 10. Виділення тепла і світла під час горіння речовин. Джерела теплової енергії. Паливні ресурси Землі.</p> <p>Тема 11. Нагрівання, кипіння, пара. Сублімація. Зміна агрегатних станів (на прикладі води, йоду).</p> <p>Тема 12. Закон збереження і перетворення енергії. Збереження і перетворення енергії в організмі людини, тварин і рослин. Енергетичні проблеми в Україні та світі, способи їх вирішення.</p> <p>Тема 13. Речовини і ресурси, які використовує людина. Природні і синтетичні матеріали: застосування з огляду на їх властивості.</p> <p>Тема 14. Світ Карбону. Його використання. Кремній та його властивості щодо використання в медицині, техніці.</p> <p>Тема 15. Всесвіт. Історія розвитку уявлень про всесвіт. Фундаментальні взаємодії в природі.</p> <p>Тема 16. Речовина та поле. Елементарні частинки. Античастинки. Корпускулярний дуалізм. Хімічні елементи. Періодична система хімічних елементів та періодичний закон.</p>

	<p>Йони та молекули. Кристали.</p> <p>Тема 17. Метали та неметали. Інертні гази.</p> <p>Тема 18. Органічні речовини та їх різноманітність.</p> <p>Тема 19. Закон збереження енергії та маси речовин. Ентропія як фактор, що обумовлює фізичні та хімічні процеси.</p> <p>Тема 20. Хімія і науково-технічний прогрес. Роль хімії у вирішенні проблем світу: продовольчої, енергетичної, екологічної.</p> <p>Тема 21. Хімія в побуті. Мило, косметичні засоби, синтетичні миючі засоби. Позначки на одязі.</p> <p>Тема 22. Фарба. Розчинники та їх безпечне застосування. Клеї, мастика, шпатльовка.</p> <p>Тема 23. Хімія кухні. Кухонна сіль та її властивості. Олія. Спеції та їх властивості.</p> <p>Тема 24. Чай, кава, солодкі напої. Газована вода. Харчові добавки. Цукор. Фруктоза. Глюкоза. Замінники цукру. Е-числа та їх значення.</p>
Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Модельна навчальна програма «Природничі науки. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Білик Ж.І., Засекіна Т.М., Лашевська Г.А., Яценко В.С.) 2. Інтегрований курс «Природничі науки». Програма за ред. Шабанова Д.А. Дьоміної І.О. 3. Природничі науки. Інтегрований курс. 10-11 клас. Навчальна програма для закладів середньої школи / за ред. Засекіної Т.М.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Он-лайн навчання засобами платформи Moodle на сайті центру дистанційних освітніх технологій, відео презентації; лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення, дискусія</p> <p>Методи навчання</p> <p>Вербальні (лекція, дискусія, розповідь, фронтальна бесіда, виконання хімічних дослідів); дослідницькі (лабораторна робота, модельний експеримент, самостійна робота, розв'язування задач); спостережувальні (спостереження за явищами і станом об'єктів, аналіз ілюстративного матеріалу, демонстрація відеофільмів).</p>
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи.
Академічна доброчесність	Очікується, що роботи будуть виконуватися здобувачами самостійно. Виявлення ознак академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел) в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Відвідування занять	Враховуючи формат дистанційної освіти можлива робота в синхронному й асинхронному режимах, а також у вигляді індивідуальних консультацій. Здобувачі повинні відвідувати всі лекції і практичні заняття

	курсу відповідно до розкладу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття з поважних причин. В разі асинхронного навчання передбачається виконання здобувачами індивідуальних завдань.
Політика курсу	На заняттях студенти поведуться етично. Під час виконання завдань курсу і всіх видів контролю дотримуються академічної доброчесності. На лекціях ведуть конспекти. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком отримують окремі (індивідуальні) завдання. Консультації з викладачем можуть проводитися до, під час та після занять. Питання можна надсилати на електронну адресу
Консультації	Онлайн-консультації: щосереди з 16.00 до 17.30 на платформі Moodle сайт центру дистанційних освітніх технологій